

Asia: VN/18157/2023

Lausuntopyyntö: luonnos hallituksen esitykseksi kyberturvallisuusdirektiivin (NIS2-direktiivi) täytäntöönpanemiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot NIS2-direktiivin tavoitteista ja tarkoituksesta

HSY pitää yhteiskunnan kannalta tärkeille toimijoille yhteneväisiä ja riskilähtöisiä kyberturvallisuuden lakivelvoitteita erinomaisena edistyksenä EU:n ja kansallisen kyberturvallisuuden parantamiseksi.

Lausunnolla olevassa luonnoksessa esitetyt, direktiivin mukaiset lakivelvoitteet tukevat HSY:n näkemystä oman toimialansa kyberturvallisuuden varautumisvaatimuksista. Velvoitteiden ja varautumisvaatimusten myötä kyberturvallisuuden taso todennäköisesti paranee kokonaisvaltaisesti toimijoiden välittömien toimittajien keskuudessa. HSY pitää tätä erittäin myönteisenä kehityksenä.

Soveltamisalaa koskevat huomiot

-

Riskienhallintavelvoitetta koskevat huomiot

-

Raportointivelvoitetta koskevat huomiot

14 § (Poikkeamasta ja kyberuhasta ilmoittaminen muulle kuin viranomaiselle) 2. mom:

Pykälän 2 momentti sisältää velvoitteen, että toimijoiden olisi ilmoitettava viipymättä palvelujensa vastaanottajille sellaisesta merkittävästä kyberuhkasta, joka saattaa vaikuttaa niihin. Toimijan olisi ilmoitettava palvelujensa vastaanottajille kyberuhkan olemassaolosta sekä kaikista toimenpiteistä tai korjaavista toimista, joita palvelun vastaanottajat voivat toteuttaa uhkan hallitsemiseksi tai lieventääkseen siitä johtuvia riskejä.

Vesihuollon palvelun vastaanottajia ovat käytännössä kaikki pääkaupunkiseudun asukkaat. Edellä mainittu olisi siten tulkittavissa niin, että vesihuollon organisaatioiden tulisi raportoida kuntalaisille varsin yksityiskohtaisesti organisaatioon kohdistuvasta kyberuhasta ja siihen liittyvistä korjaavista

toimista. HSY pitää todennäköisenä, että näin laaja ja julkinen ilmoittaminen saattaa julkisuuteen liian yksityiskohtaista tietoa kyberuhasta. Tämä voi hankaloittaa merkittävästi viranomaisten rikostutkintaa sekä tapauksen selvittämistä ja korjaamista. Se voi myös heikentää kyseisen kyberriskin ennaltaehkäisyä muilla direktiivin määrittelemillä keskeisillä ja tärkeillä toimijoilla.

Vesihuollolla on jo entuudestaan velvollisuus tiedottaa veden laatuun ja toimitukseen liittyvistä häiriötilanteista viranomaisia ja asiakkaitaan. Näin ollen HSY esittää, että ilmoitettavia tahoja tarkennetaan siten, että niitä ovat vain toimijan palveluita vastaanottavat keskeiset yritykset ja organisaatiot sekä yhteiskunnan kannalta kriittiset toimijat.

Valvontaa koskevat huomiot

25 § (Valvovat viranomaiset) 3. mom.:

"Jos 1 momentin nojalla samaa toimijaa valvoisi useampi kuin yksi viranomainen, kukin valvova viranomainen valvoo toimijaa vain 1 momentissa tarkoitetun toiminnan osalta. Valvovien viranomaisten on tehtävä yhteistyötä valvonnan toteuttamisessa."

HSY:ssä on tällä hetkellä valvovana viranomaisena vesi- ja jätehuollossa sama viranomainen kummallakin toimialalla eli Etelä-Savon ELY-keskus. Jos muussa Suomen lainsäädännössä tehdään muutoksia, esimerkiksi aluehallintouudistukseen tai muuhun lainsäädäntöön liittyen, jossa tähän järjestelyyn tulisi muutoksia, on lainsäädännössä huomioitava, että valvovien viranomaisten yhteistyön tulee olla siten koordinoitua ja saumatonta, että valvonta on toisiaan täydentävää eikä päällekkäistä tai ristiriitaista valvontasuhdetta ja valvontaohjeistusta pääse syntymään. Tämä koskee muitakin monialaisia toimijoita.

Seuraamusmaksua koskevat huomiot

NIS2-direktiivissä mahdollistetaan kansallinen liikkumavara siten, että julkishallinnon toimijoille ei määrätä direktiivin edellyttämiä hallinnollisia sanktioita. Pyydämme tarkentamaan laissa ja sen perusteluissa, sovelletaanko seuraamusmaksua kuntien taseyksikköinä, liikelaitoksina, osakeyhtiöinä tai kuntayhtyminä toimiviin vesi- ja jätehuollon toimijoihin.

CSIRT-yksikön tehtäviä koskevat huomiot

-

Tiedonhallintalakia ja täytäntöönpanoa julkishallinnossa koskevat huomiot

-

Verkkotunnusvälittäjiä koskevat huomiot

-

Kumottavaksi ehdotettuja säännöksiä koskevat huomiot

-

Vaikutustenarviointia koskevat huomiot

-

Muut huomiot ja avoin palaute esityksestä

HSY on Vesilaitosyhdistyksen (VVY) jäsen. Tässä lausunnossa esitetyn lisäksi HSY viittaa Vesilaitosyhdistyksen antamaan lausuntoon ja yhtyy siinä mainittuihin näkökohtiin.

Ryöti Miliza
Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY